

Студент 4 курсу
факультету міжнародних економічних відносин ХНЕУ

СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Анотація. Досліджено сутність глобалізації фінансових ринків, проаналізовано сучасні тенденції та визначено глобальні чинники, які впливають на розвиток міжнародних фінансових ринків. Розглянуто позитивні та негативні сторони розвитку світового фінансового ринку.

Аннотация. Исследована сущность глобализации финансовых рынков, проанализированы современные тенденции и определены глобальные факторы, влияющие на развитие международных финансовых рынков. Рассмотрены положительные и отрицательные стороны развития мирового рынка.

Annotation. The essence of financial markets globalization is researched, current tendencies and global factors that influence the international financial markets development are determined and analyzed. Positive and negative aspects of the global financial market are investigated.

Ключові слова: фінансовий ринок, світовий фінансовий ринок, глобалізація, глобалізація фінансового ринку.

У структурі економічної глобалізації особливе місце посідає процес глобалізації фінансового сектору, що призвів до формування міжнародних та світового (глобального) фінансових ринків. Вибухоподібне зростання в останні роки світового фінансового ринку, фінансових транзакцій, що здійснюються між різними суб'єктами світогосподарських зв'язків, є однією з найяскравіших форм прояву процесу глобалізації. Саме тому дослідження основних тенденцій розвитку фінансових ринків в умовах глобалізації є сьогодні надзвичайно актуальним.

Загалом аналіз проблем фінансової глобалізації та розвитку фінансових ринків знайшов відображення в роботах як іноземних, так і вітчизняних науковців: В. Башкирова, С. Гофмана, В. Дорофєєва, Г. Колодко, Суєтина А. А., Хансона Дж. А., П. Хонохана, Стукало Н. В., П. Герста, Мауера Л. Дж., Роуза Е. К., Г. Томпсона, С. Шіратсука та ін. Але на сьогодні недостатньо висвітлено деякі аспекти взаємозв'язків між процесами загальноекономічної глобалізації, фінансової глобалізації та новітніми тенденціями розвитку міжнародного фінансового ринку.

Метою дослідження є визначення сутності глобалізації фінансових ринків та аналіз сучасних тенденцій їх розвитку у світовому економічному просторі.

У широкому розумінні під глобалізацією світових фінансових ринків мають на увазі об'єднання в єдину світову систему всієї сукупності міжнародних фінансових відносин. Глобалізація фінансових ринків пов'язана з радикальними змінами в ролі фінансового сектору в розвитку світового господарства. Сьогодні фінансовий сектор є складною системою, в якій учасники мають можливість забезпечення самостійного обігу фінансових активів незалежно від обсягів обігу реальних товарів [1].

Особливість світового фінансового ринку полягає в забезпеченні перерозподілу між країнами акумульованих вільних фінансових ресурсів для сталого економічного розвитку світового господарства й одержання від цих операцій певного доходу. Головною функцією світового фінансового ринку є забезпечення міжнародної ліквідності [2].

В основі глобалізації фінансової системи лежить взаємодія таких явищ [3]: технічний прогрес, що дозволяє здійснювати міжнародні фінансові угоди в режимі реального часу й значно скоротити витрати на транспорт і комунікацію; зростаюча конкуренція між кредитними й фінансовими установами на фінансовому ринку; реструктуризація кредитних і фінансових установ шляхом їхнього злиття й поглинання як наслідок зростаючої конкуренції між ними; широка інтернаціоналізація бізнесу через посилення транснаціонального характеру діяльності корпорацій; консолідація регіональних інтеграційних об'єднань (у Європі – Економічний і валютний союз); послаблення контролю за здійсненням міжнародних угод, пов'язаних з рухом капіталу фондових бірж; макроекономічна стабілізація й реформи в ряді країн, що розвиваються, і країн з перехідною економікою, які створили сприятливий клімат для іноземних інвесторів; широке використання "принципу важеля" (значне позичання коштів для своїх інвестицій) і розвиток процесів сек'юритизації активів у промислово розвинених країнах.

У зв'язку з тим, що світова економічна система постійно змінюється та з'являються нові чинники глобалізації, які впливають на світові фінансові ринки, дослідження національних ринків країн, що розвиваються, та їх інтеграція у всесвітню фінансову систему є дуже актуальними. Також не можна не враховувати того факту, що існують бар'єри на шляху міжнародних інвестицій, які продовжують стримувати глобалізацію світових фінансових ринків. Перш за все, до них слід віднести незнання іноземних продуктів, компаній, методів ведення бізнесу, стандартів обліку та звітності, політичних переваг, державного регулювання.

Деякі сфери глобалізації, зокрема фінансова, характеризуються певною примусовістю, вони пов'язані з жорсткими зовнішніми впливами на національні, регіональні ринки капіталів. Такі впливи не тільки найретельнішим чином регламентують діяльність індивідумів, груп, корпорацій, а й визначають правила гри національних, регіональних фінансових ринків, вони впливають також на суспільно-політичне та духовне життя країн, регіонів світу, інколи не враховуючи їх національно-культурних особливостей [4].

Тому фінансова глобалізація має небезпеки як для розвинутих країн, так і для країн, що мають невисокий економічний рівень розвитку. Існують реальні небезпеки фінансової глобалізації: небезпека глобальних фінансових

залежності; розрив рівня фінансового і в цілому економічного розвитку окремих країн; фінансове підпорядкування країн із невисоким рівнем розвитку розвинутих країнам.

До позитивних сторін розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації можна віднести [5]: сприяння міжнародному розподілу праці і, як наслідок, поглиблення спеціалізації; економію на масштабах виробництва; вільну торгівлю; можливості мобілізації більшого обсягу фінансового капіталу з меншими витратами.

Але водночас є й ряд негативних наслідків названого процесу, це, зокрема: нерівномірний розподіл переваг від глобалізації між окремими країнами та галузями національної економіки; загроза переходу контролю над економікою певної країни в інші руки; швидке поширення кризових явищ на всі країни, незалежно від рівня розвитку; посилення технологічного відставання країн, що розвиваються.

Якісний розвиток світових фінансових ринків свідчить про їх більш високу ефективність і про зростаючу роль саме міжнародних ринків капіталу в галузі залучення кредитних ресурсів. Одним із наслідків глобалізації є економічне розшарування між країнами та регіонами світу. Найбільший вигравш від глобалізації фінансових ринків зможуть одержати ті держави і компанії, які мають більш високий рівень організації, володіють значними фінансовими ресурсами.

Наук. керівн. Філатов В. М.

Література: 1. Орлова Н. С. Особливості розвитку світового фінансового ринку в умовах глобалізації / Н. С. Орлова, А. Л. Свечкіна // Схід. – 2007. – №5 (83). – С. 5–9. 2. Карпінський Б. А. Фінансова система : навч. посібн. / Б. А. Карпінський, О. В. Герасименко. – Львів : "Магнолія+", 2007. – С. 272–278 с. 3. Суэтин А. А. Финансовые рынки в мировой экономике / А. А. Суэтин. – М. : Экономистъ, 2008. – 587 с. 4. Стукало Н. В. Глобалізація та розвиток фінансової системи України : монографія / Н. В. Стукало. – Донецьк : Вид. "Інновація", 2006. – 248 с. 5. Інноваційно-технологічний розвиток України: стан, проблеми, стратегічні перспективи // Стратегія інноваційного розвитку України на 2010 – 2020 роки в умовах глобалізаційних викликів : аналітичні матеріали до Парламентських слухань / Л. І. Федулова, Ю. М. Бажал, І. А. Шовкун та ін. ; за ред. І. І. Федулової, Г. О. Андрощука. – К. : Ін-т екон. та прогнозів. НАН України, 2009. – 196 с.